

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. In quibus subjectis reperiatur Fides: & primo de viatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO DECIMA-NONA.

De subjecto, & augmento Fidei.

DE solis subjectis rationalibus est sermo, res siquidem irrationales, Fidei capaces esse nullo pacto possunt, utpote qua spiritualis est, omnique potentia materiali improportionata. In quibus ergo subjectis rationalibus Fides reperitur hic inquirimus, hominibus scilicet & Angelis, iisque tum viatoribus tum comprehensoribus. Difficultas etiam est de animabus in Purgatorio detentis, qua quamvis à viâ huius vita discesserint, necdum tamen plenè sunt in termino, nec beatitudinem adepti. Ultimo de damnatis, tum hominibus tum Angelis agendum, & num Fides in iis etiamnum permaneat investigandum.

SECTIO PRIM A.

In quibus subjectis reperitur Fides:
& primò de viatoribus.

I.
Viatores omnes per se loquendo sunt Fidei capaces.

VIATORES omnes, tum homines, tum Angelos esse per se loquendo Fidei capaces communis est Theologorum opinio. Per se, inquam, loquendo; ii enim qui rationis usu destituti sunt, amentes scilicet & infantes, actum Fidei elicere de lege ordinariâ non possunt. Dixi de lege ordinariâ, Beatissimæ namque Virgini hoc à Deo concessum fuisse privilegium, ut nimirum in ipsâ etiam infantia, primisque vitæ annis imò diebus, & Fidei perfectos, amorisque ferventissimos actus eliceret constans omnium est sententia: quod præterea sancto Joanni Baptistæ in infantia contigisse credimus.

Privilegium VIRGINI concessum.

II.
Negant aliqui Angelos in statu viâ habuisse Fidem.

Circa viatores ergo difficultas est primò de Angelis, dum adhuc in viâ existerent, utrum scilicet habuerint Fidem. Negat Hugo de Sancto Victore libro primo de Sacramentis, parte 5. c. 14. & parte 6. cap. similiter 14. Magister in 2. Dist. 23. Halensis & alii, qui eos, non Fidem, actum scilicet obscurum, sed claram & perfectam mysteriorum revelatorum cognitionem, etiam in viâ habuisse affirmant, operationum omnium supernaturalium fundamentum.

III.
Angeli omnes dum in viâ versantur, habuerunt Fidem.

Contrarium tamen, omnes scilicet Angelos in viâ habuisse Fidem, cum Doctore Angelico 2. 2. quæst. 5. art. primo, tenet communis schola Theologorum, Caietanus hoc ipso loco, Bannez, Arragon, & alii. Valentia q. 5. puncto primo. Vasquez 1. parte, tomo secundo, Disp. 135. c. 3. & tertia parte, tomo primo, Disput. 53. cap. 1. & alii passim; qua proinde sententia omnino est tenenda. Ratio verò est; nam ut rectè S. Thomas citatus, cum Angeli non sint creati in gloria,

erant verè viatores, ac proinde habere debebant cognitionem propriam viæ, hæc autem est Fides, qua nimirum divina mysteria, non clarè cernuntur, sed veluti per speculum in ænigmatate. Confirmatur: Angeli enim, cum ab initio non fuerint in patriâ, erant in statu accedendi ad Deum, accedentem autem ad Deum oportet credere, ut ait Apostolus ad Hebræos c. 11. v. 6. Confirmatur secundo: Angeli siquidem juxta omnes erant creati in gratiâ, & consequenter erant iusti & grati Deo, Sine Fide autem impossibile est placere Deo, ut docet idem Apostolus loco citato. Habacuc etiam secundo, vers. 4. dicitur, *Iustus in fide vivit*; ergo cum fuerint iusti & viatores, habere debebant Fidem, quamvis hæc eorum Fides diversæ rationis fuerit à fide hominum, ut supra, Disputatione decima-septimâ, sectione secundâ, num. 2. & sequentibus est dictum. Conveniebant etiam ut Angeli, qui in corpore pati non poterant, captivando intellectum, Deo per Fidem obsequia mentalia præstarent, & hoc modo beatitudinem mererentur.

Offenditur Angeli in viâ credidisse mysteria à Deo revelata.

Status gratiæ in viatoribus Angelis requisitæ Fidem.

Verùm contra dicta gravis occurrit difficultas, saltem de primo Angelo (reliquos enim per primum circa Fidei mysteria fuisse illuminatos docent passim cum Divo Thoma Theologi, siquæ habuerunt revelationem eorum obscuram) is namque evidenter noverat mysterium Trinitatis exempli causâ, & alia sibi à Deo fuisse revelata, unde ibi non erat obscuritas, quæ nihilominus ad Fidem est necessariò requisita, sed habuit notitiam evidentem illorum mysteriorum; ex unâ enim parte habuit evidentiam attestationis divinæ, aliunde verò clarè sciebat Deum esse in dicendo infallibilem, ergo cognitio inde orta non potuit esse Fides, sed scientia, cum usquequaque fuerit evidens.

IV.
Difficultas quo pacto primus Angelus potuit habere Fidem.

Hanc difficultatem latè tractavi supra, Disput. sect. 5. & 6. ubi dixi primum etiam Angelum non habuisse evidentiam testimonii divini, nec clarè cognovisse

V.
Primus Angelus non

SECTIO SECUNDA.

Vtrum in beatis sit, vel esse possit Fides.

habuit evidentiā attestatam divinā. cognovisse Deum tunc locutum esse, & mysteria illa ipsi revelasse, ut ibidem fuse declaratum est: nec in presenti necessarium est illic dictis quidquam adjicere.

VI. *Primi parentes in statu innocentia habebant Fidem.* Secunda difficultas circa viatores est de primis parentibus, utrum scilicet Adamus & Eva in statu innocentia habuerint Fidem. Qui numero secundo dixerunt Angelos, dum essent in via, non habuisse Fidem, idem hic affirmant de primis parentibus in statu innocentia. Contrarium tamen cum auctoribus numero tertio citatis affirmandum, Adamum videlicet & Evam in statu innocentia habuisse Fidem, quod eodem modo probatur, quo hic probatum est Fidem in Angelis, dum adhuc essent in via, fuisse repertam, argumentaque contraria eodem modo sunt solvenda. Hæc communis est Sanctorum Patrum sententia, inter quos S. Ambrosius lib. 5. epist. 33. cum Adamo loquens sic habet: *Agnoscis te esse nudum, quia bone indumenta fidei perdidisti.* Quod etiam de Beatissima Virgine, Apostolis, aliisque dicendum esse ostendi Disput. illa undecimā, sect. quintā.

VII. *Anima in Purgatorio habent Fidem.* Tertia hac in re difficultas est de animabus in Purgatorio detentis; quamvis namque inter vivos esse desiderint, & hoc sensu non sint in via, nec completè inter viatores censeri possint, nondum tamen sunt in termino, nec Dei visione potuntur: quare non est cur habitum supernaturalem Fidei, quem in vita habuerunt, amittant.

Animus Charitatis in eis regulabatur per Fidem. Deinde tendunt etiamnum ad beatitudinem, eamque desiderant & expectant, hæc autem supponunt Fidem. Præterea sunt justæ, & perfectio actu supernaturali Charitatis Deum super omnia diligunt, hic autem actus cognitionem supernaturalem, à qua regulatur, supponit. Cum ergo peregrinentur adhuc à Domino, ambulant per Fidem, & ut benè Coninck, cum necdum venerit quod perfectum est, non est cur evacuetur quod ex parte est.

VIII. *Quid dicendum de existentibus olim in Limbo Patrum, & nunc in Limbo puerorum.* Dices: Habebant evidentiam in attestante, ergo non habebant fidem. Primò negari potest antecedens juxta dicta num. 5. ex Disputatione II. sect. quintā & sextā. Secundò, etiamsi concederetur eos habuisse evidentiam attestatam divinā, seu clarè cognovisse Deum mysteria illa ipsis revelare, species tamen obscuræ de revelatione quam in hac vitâ habebant, etiamnum manent, & per hanc revelationem credere hæc mysteria possunt; Fidem namque & scientiam de eodem objecto stare simul in eodem intellectu posse ostendi Disput. 50. Log. sect. 2. & tertiā.

Quod de animabus in Purgatorio dixi, idem de Sanctis illis animabus, quæ usque ad Christi passionem in Limbo detinebantur, dicendum, eas scilicet veram Fidem habuisse, cum necdum fuerint in termino. Aliud est de existentibus in Limbo puerorum, sunt namque in termino, & consequenter Fidem, quæ viatorum propria est, non habent, nec ad beatitudinem æternam, ad quam obtinendam Fides ordinatur, tendunt.

I. *In beatis de facto non datur Fides.* Dico primò: in beatis nec quoad actum, nec quoad habitum de facto reperitur Fides propriè dicta. Hæc communis est Doctorum sententia cum S. Thoma 1. 2. Quæst. 67. a. 3. & 5. desumiturque ex sancto Augustino lib. 14. de Trin. & libro primo de Doctrinâ Christianâ, cap. 37. Quare audiendus non est Gerson tractatu de vitâ spiritali, & Durandus in 3. Dist. 23. dum contrarium asserere videntur. Explicandi etiam sunt Tertullianus lib. de Patientiâ, cap. 12. Irenæus libro secundo contra hæreses, cap. 47. & Photius Episcopus Constantinopolitanus, dum dicere videntur Fidem manere in patriâ. Nonnulli, inter quos est Valentia 2. 2. Disput. I. quæst. 5. puncto secundo existimant eos non de Fide propriè dictâ locutos esse, sed de aliâ cognitione Fidei aliquo modo simili. Intelligi etiam possunt de scientiâ in attestante, quam aliqui vocant Fidem, quia est ob auctoritatem loquentis: de qua scientiâ plura statim dicentur.

II. *Ex divinitis Literis ostenditur Fidem de facto non reperiri in beatis.* Prima conclusionis pars, nempe de Fide actuali, probatur ex illo Apostoli 1. ad Corinthios 13. vers. 9. *Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus: cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est; tam Fidei scilicet, quam prophetiæ obscura cognitio.* Et paulò post, vers. 12. *Nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum.* Versu etiam octavo ejusdem capituli sic habetur: *Charitas nunquam excidit, &c.* secunda item ad Corinthios capite quinto, versu septimo, dicit Apostolus: *Per fidem ambulamus, non per speciem: Fidem opponens visioni.*

III. *Docent Patres Fidem non manere in patriâ.* Hanc poinde veritatem apertè tradunt Sancti Patres, Sanctus Augustinus sermone 53. de tempore: sanctus Anselmus in illum locum D. Pauli, *Charitas nunquam excidit.* In quem etiam locum sic loquitur Sanctus Hieronymus: *Charitas nunquam excidit, id est ipsa sola permanet in futuro.* Qua de re loquens S. Chrysostomus homiliâ 34. in locum illam Apostoli, *Major autem horum est Charitas, ideo Charitatem ait esse majorem, quia Fides & Spes transeunt, Charitas autem semper durat.* Hæc ille.

IV. *Ratio cur Fides actualis reperiri nequeat in beatis, non est in faciliis assignanda.* Rationem hujus rei firmam asserre, non ita est facile. Lugo hic, Disput. 17. sect. 3. num. 30. Rationem cur actus Fidei connaturaliter esse nequeat in patriâ, etiam circa objecta quæ beati non vident in Verbo, hanc asserit: à patriâ enim, inquit, seu statu beatitudinis quæ est omnium bonorum complexio, abesse debet omne malum, quale est, non formido tantum, sed potentia ad formidandum; licet namque actus Fidei divinæ, cum sit firmissimus omnem actualem formidinem excludat, non tamen per cum excluditur potentia formidandi, ne assentiendo objecto sic obscure proposito incidat in errorem, credendo scilicet Deum id revelasse quod non revelavit; pro illo enim priori nihil est quod impediatur quo minus hoc timere possit: ergo stante visione beatificâ non potest quis elicere actum Fidei. Hoc argumentum prolixè prosequitur Lugo loco citato.

I. *In beatis de facto non datur Fides.*

Quo sensu dicant nonnulli Fidem manere in patriâ.

II. *Ex divinitis Literis ostenditur Fidem de facto non reperiri in beatis.*

III. *Docent Patres Fidem non manere in patriâ.*

IV. *Ratio cur Fides actualis reperiri nequeat in beatis, non est in faciliis assignanda.*

Viso beatificâ & formidinem excludit, & potentiam formidandi.